

§ 15**Tertialrapport Tertial 1 2018 för Socialnämnden**

Dnr 1.3.1–536/2017

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner tertialrapport 1 per den 30 april 2018 med prognos för 2018.
2. Socialnämnden fastställer internkontrollplan enligt tjänsteutlåtandet.
3. Socialnämnden fastställer förvaltningens reviderade handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt tjänsteutlåtandet.
4. Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering med 10 mnkr för medel till ensamkommande barn över 18 år.
5. Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering med 0,7 mnkr för medel till Fryshuset.
6. Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering med 3 mnkr till verksamhet för äldre hemlösa.
7. Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering med 0,3 mnkr till utökat boendestöd för äldre inom SHIS bostäder.
8. Socialnämnden lämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Andrea Ström m.fl. (M) följande särskilda uttalande.

Socialnämnden redovisar i tertialrapporten 2017 och flera av nämndens insatser har visat på goda resultat. Det är positivt och välkomnande. Samtidigt finns det områden där den politiska majoriteten brister i sin åtagande som vi redogör för nedan.

”Ett Stockholm som håller ihop” har varit finansborgarrådet Karin Wanngårds devis. Men efter snart fyra år vid makten är resultaten sviktande. De socioekonomiska skillnaderna mellan stadsdelar och grupper visar en tudelad stad där bostadsadress har blivit avgörande för människors framtid. Jämfört med innerstaden är arbetslösheten exempelvis fyra gånger större i vissa områden i ytterstaden och ohälsotalen är dubbelt så stora. Det finns också uppeendeväckande

skillnader mellan inner- och ytterstaden vad gäller ekonomiskt bistånd och utbildningsnivåer.

Alla barn, unga och vuxna ska ha rätt till likvärdiga insatser inom socialtjänsten och det måste finnas en fungerande socialtjänst som fångar upp unga tidigt med tydliga insatser. I realiteten behandlar emellertid socialtjänsten barn och unga olika. Exempelvis dras unga in i djup kriminalitet i Rinkeby-Kista innan socialtjänsten ingriper genom omhändertagande enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). I andra områden, t.ex. Östermalm, tvångsomhändertas och placeras unga utanför hemmen innan problemen hunnit bli lika omfattande. Inget barn ska dras in i kriminalitet på grund av att samhället inte agerar i tid och alla har rätt till en likvärdig bedömning.

Det blir dock påtagligt att det inte finns tydliga och likvärdiga riktlinjer för socialsekreterarna. Samtidigt har det också saknats förutsättningar för socialsekreterarna att kunna genomföra sitt arbete på ett kvalitativt sätt. Under mandatperioden har de varit överbelastade och med en omfattande personalomsättning, hög arbetsbelastning samt svårigheter att rekrytera erfaren personal har det varit svårt att säkerställa en rättssäker och kvalitativ handläggning av ärenden. Majoriteten har tagit fram en handlingsplan för socialsekreterarna, vilket är bra. Samtidigt är det alldeles för sent. Problemen med deras arbetssituation har varit känt sedan länge, utan att åtgärder vidtagits, vilket också har medfört redan stora brister i verksamheten.

Det finns målgrupper i samhället som är särskilt utsatta, där vi efterlyser handlingskraft. Det handlar om äldre hemlösa och barnfamiljer utan stadigvarande boende.

Den ökade förekomsten av psykisk ohälsa, demenssjukdomar, somatiska sjukdomar och i kombination med ekonomiska svårigheter är några av de bidragande orsakerna till att gruppen äldre hemlösa ökar. Dessvärre finns en stor avsaknad av kompetens framförallt när det gäller psykisk ohälsa hos äldre. Här krävs förebyggande insatser och ökad medvetenhet bland personer som kommer i kontakt med äldre. Det handlar framförallt om att utbilda personal inom äldreomsorgen och socialtjänst i att kunna upptäcka, förebygga och behandla psykisk ohälsa.

Barnfamiljer som lever med osäkra boendeförhållanden är också en utsatt grupp som ständigt ökar. Majoritetens höga svansföring när de i början av mandatperioden utlovade en nollvision för barn i osäkra boendeförhållanden har dock inte övergått i handling. Dessvärre är det istället fler barnfamiljer som lever i en utsatt situation och tvingas leva under extremt osäkra boendeförhållanden.

Tidigare i år fick Sveriges kommuner ett tillfälligt bidrag för ensamkommande unga som fyllt 18 år i syfte att ensamkommande skulle kunna fullfölja sin skolgång och integrationsprocess istället för att återvända till migrationsverkets boende. Det har dock saknats tydliga juridiska förutsättningar för kommuner att följa regeringens intentioner och därmed tvingat kommuner till ad hoc-lösningar för gruppen. Till följd av detta befinner sig många ensamkommande unga vuxna i en socialt utsatt situation med ytterst osäkra boendeförhållanden. Exempelvis vet vi att majoriteten av de unga som Stockholm anvisats lever i lokaler, hur det ser ut för gruppen framåt och hur staden planerar boende, försörjning mm till gruppen kan inte dessvärre majoriteten ge svar på.

Förvaltningen bedömer också att gruppen av ensamkommande unga, som fyller 18 år eller blir åldersuppskrivna under asylprocessen och vars ärende avslutas inom socialtjänsten, väntas öka. En hög andel av dem riskerar få avslag på sin ansökan. Stadsmissionen uppskattar att det kommer finnas 600 personer i målgruppen till sommaren 2018 som kommer att befinna sig i staden som papperslösa. Det är därför viktigt att det finns en tydlig plan framåt för att minska riskerna att dessa personer hamnar på gatan. Personer som har bedömts sakna skyddsskäl och fått avslag på sin ansökan måste återvända hem, annars riskeras också skuggsamhället växa ytterligare och dem kommer att tvingas leva i extrem utsatthet. Polisen pekar exempelvis på att ensamkommande asylsökande som ofta saknar ett tryggt sammanhang är i riskzonen för kriminell rekrytering. Även personer som vistas illegalt i Sverige kan, utifrån sin utsatta situation, involveras i eller tvingas in i brottslighet. Det är viktigt att majoriteten tar ett ansvar för denna målgrupp genom information och samarbete med berörda myndigheter.

Vidare framkommer det i ärendet att Stockholm stad ska ta emot ytterligare ensamkommande unga som ska ges möjlighet till uppehållstillstånd om vissa krav uppfylls, exempelvis att personen deltar i gymnasieundervisningen. Det råder dock en hel del oklarheter. Vilka ska omfattas av förslaget, handlar det endast om personer som inte fått besked om asylansökan eller handlar det också om de som redan fått avslag? Vad har kommunen för ansvar gällande försörjning, boende och stöd efter att uppehållstillstånd har beviljats? Hur ska gruppen som helhet hanteras fram till dess att bestämmelserna träder ikraft och av vilken huvudman ska ersättning ges? Vilken kommun ska anordna utbildningen, är det anvisningskommunen eller den kommun som personen i fråga vistas i? Här behöver socialdemokraterna klargöra vad som gäller. Finns det inte klara riktlinjer kommer socialsekreterare, lärare och andra personer som jobbar i den offentliga sektorn få svårt att hantera situationen.

Stockholm står, liksom stora delar av världen, inför ett allvarligt och eskalerande hot från våldsbejakande extremistiska grupperingar. Det blev inte minst smärtsamt tydligt fredagen den 7 april 2017, när Stockholm blev utsatt för ett dödsbringande terrorattentat. Nyligen meddelade också Säkerhetspolisen att omfattningen av detta hot är väsentligt mycket större än vad som tidigare har varit känt. 2010, då Stockholm förra gången utsattes för ett attentat, bedömde SÄPO att det fanns omkring 200 våldsbejakande islamistiska extremister i Sverige. Nu bedöms de vara tusentals. Personer som utgör det största hotet mot Sveriges demokrati är dels återvändare, det vill säga personer som åkt för att strida för terrorgrupper och nu återvänder hem till Sverige, dels de tusentals självradikalisering unga som aldrig lämnat svensk mark som på olika sätt hotar vårt öppna samhälle. För att motverka denna utveckling krävs ett tydligt, långsiktigt och förebyggande arbete mot radikaliserings

Försvaret av vårt öppna, demokratiska samhälle och av Stockholm som en öppen stad är därför en högst angelägen fråga som inte får bli föremål för partipolitisk konflikt. För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit maktmiljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Om Alliansen hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Försvarshögskolans (FHS) expertis.

Våra partier hade velat se en samordnad stadsövergripande process grundad på beprövad erfarenhet och stödd på extern expertis från FHS för att ta fram en central mall för de lokala handlingsplanerna, vilket vi också underströk i samband med att den stadsövergripande strategin antogs av kommunfullmäktige 2016.

Stockholm är idag en segregerad stad, det behövs likvärdiga insatser, reformer och tydliga prioriteringar för att motverka utvecklingen. Alliansen vill tillsammans jobba för ett Stockholm där alla får chansen utbilda sig, blir självförsörjande och göra en klassresa. Alliansen kommer att jobba för en modern och effektiv

socialtjänst som ger ett likvärdigt stöd över hela staden oavsett var du bor.

Särskilt uttalande

Ledamot Isabel Smedberg Palmqvist (L) lämnar följande särskilda uttalande.

I samband med tertialrapporten behandlar nämnden socialförvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism. Stockholm står, liksom stora delar av världen, inför ett allvarligt och eskalerande hot från våldsbejakande extremistiska grupperingar. Det blev inte minst smärtsamt tydligt fredagen den 7 april 2017, när Stockholm blev utsatt för ett dödsbringande terrorattentat. Nyligen meddelade också Säkerhetspolisen att omfattningen av detta hot är väsentligt mycket större än vad som tidigare har varit känt. 2010, då Stockholm förra gången utsattes för ett attentat, bedömde SÄPO att det fanns omkring 200 våldsbejakande islamistiska extremister i Sverige. Nu bedöms de vara tusentals. Personer som utgör det största hotet mot Sveriges demokrati är dels återvändare, det vill säga personer som åkt för att strida för terrorgrupper och nu återvänder hem till Sverige, dels de tusentals självradikalisering unga som aldrig lämnat svensk mark som på olika sätt hotar vårt öppna samhälle. För att motverka denna utveckling krävs ett tydligt, långsiktigt och förebyggande arbete mot radikaliserings

Försvaret av vårt öppna, demokratiska samhälle och av Stockholm som en öppen stad är därför en högst angelägen fråga som inte får bli föremål för partipolitisk konflikt. För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit maktmiljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Om Alliansen hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Försvärshögskolans (FHS) expertis.

Liberalerna och övriga Alliansen hade velat se en samordnad stadsövergripande process grundad på beprövad erfarenhet och stödd på extern expertis från FHS för att ta fram en central mall för de lokala handlingsplanerna, vilket vi också underströk i samband

med att den stadsövergripande strategin antogs av kommunfullmäktige 2016.

Ärendet

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande till Socialnämnden den 11 maj 2018.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag